

אמונת חיים

מרכז לחיזוק האמונה וקירוב לבבות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תורני שנה ח' ♦ ד' כסלו תשפ"א

ערב שב"ק פרשת תולדות

דברות קודש

כ"ק רבינו הויגד משה זי"ע

ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק.

הקשו המפרשים על אומרו ואלה תולדות יצחק בן אברהם הלא כבר ידעינן שהוא בן אברהם וגם באומרו אברהם הוליד את יצחק, דכיון שהוא בן אברהם ידעינן שאברהם הוליד את יצחק.

וגם למה מזכיר כאן לידת יצחק, ורש"י הק' פירש אלה תולדות יצחק שהם יעקב ועשיו האמורים בפרשה, יש להבין מה רוצה להגיד בזה רש"י.

ויש שפירשו דרש"י רוצה לומר דכיון שכתוב ואלה ולא כתוב אלה זה מורה שהפרשה הזו מחוברת לפרשה הקודמת ורוצה לומר שתולדות יצחק דומה לתולדות אברהם שהיה בהם צדיק ורשע דהיינו יצחק הצדיק וישמעאל וכן כאן בתולדות יצחק יעקב הצדיק ועשו הרשע.

ומכל מקום זה לא מחזק בפרשה ואין זה פשוט הקרא, וגם אינו דומה לגמרי ששם ישמעאל עשה תשובה בסוף וגם שהיה אמו הגר, משא"כ אצל יצחק שניהם מאם אחת דהיינו שרבקה הצדקת הולידה ב' בנים אחד צדיק ואחד רשע.

וגם רש"י הק' מתוך מש"כ אברהם הוליד את יצחק, שר"ל שאחרי שקרא ה' שמו אברהם ורק אח"כ הוליד את יצחק, וגם זה צ"ע שזה מפורש לכאורה בפרשת לך לך שה' אמר לו שיקרא שמו אברהם ורק אז "והפרתי אותך" וגו' אבל שרה אשתך יולדת לך בן וקראת שמו יצחק והקימותי את בריתי אותו לברית עולם לזרעו אחרי.

ועיין באור החיים הק' לפרש הפסוק ואלה תולדות יצחק שיצחק לא היה במדרגה שיווליד כי בא מסטרא דניקרא, ולזה אמר אברהם הוליד את יצחק כלומר שאברהם הפעיל כוח הלידה ביצחק שהמשיך אליו נפש שהיא במדרגת המוליד, וגם בא לומר שלצד היותו ליצחק אב צדיק כאברהם נתרצה לו ה' שנתן לו את יצחק זה שאמר אברהם הוליד את יצחק כלומר שבאמצעות זכות אברהם הוליד את יצחק.

וגם כתב לפרש שאברהם ניצל בזכות תולדות יצחק שהוא יעקב ואם לא יעקב היה אברהם נשרף באור כשדים, זה שאמר ואלה תולדות יצחק בן אברהם שבאמצעות יעקב שהוא תולדות יצחק ניצל אברהם שאם לא כן היה אברהם נשרף קודם שיווליד את יצחק.

וגם כתב שהפסוק בא לומר צדקת יצחק ולכן מודיע הכתוב באומרו ואלה תולדות יצחק בן אברהם ולכן מכיין שידעים מי היה אברהם המוליד מזה ואינם המורס דהיינו בנו יצחק שהוא כיוצא בו ע"כ.

ולכאורה יש להבין דברי האוה"ח הק' שכתב שמאברהם נודע צדקת יצחק הלוא בהתורה מובא עקדת יצחק וכל ההבטחות שה' אמר ליצחק ולמה צריך שרק מאברהם נודע צדקת יצחק ואף שאוה"ח הק' כתב שאין מבואר בתורה בפירוש שפשט יצחק צואריו על גבי המזבח מרצונו הטוב ע"ש, מ"מ קשה להבין דברי קודשו של האוה"ח הק' וצריך עיון.

ונראה לומר בדרך אפשר כי נודע מה שמובא בספרים הק' שמידת אברהם היה מצד החסד ומידת יצחק הוא מצד הגבורה ורק יעקב היה מצד תפארת שהוא מיוזג מחסד וגבורה.

ולכן יתכן לחשוב שרק אברהם היה מצד החסד שזה נקרא גם כן צדיק וצדקה זה לא מזכר ביצחק ולכן אפשר לחשוב שלא היה בו זו המידה ולכן בא הכתוב לומר "ואלה תולדות יצחק בן אברהם" כלומר שהוא בן אברהם שיש בו גם כן מידת החסד והצדקה, מכיון שהוא בן אברהם ועוד שאברהם הוליד את יצחק ולכן מידתו של אברהם הוא בבנו יצחק, ובאמת גם באברהם היה מידת הגבורה וגם ביצחק איבנו מצינו מידת החסד שאהב את עשיו ולעתיד לבוא מובא בחז"ל הק' שיצחק ילמד זכות על ישראל ויאמר לה' פלגי עלי שלקח חצי עבירות של ישראל עלי, ולכן בא הפסוק לומר זאת שיצחק הוא בן אברהם ויצחק הוא מידתו גבורה ומינין בא זה לו שידע שזה בא גם מאברהם שאף שהיה מצד החסד, מ"מ גם מידת הגבורה היה לו ולכן היה ביצחק בנו מדת הגבורה.

דברי אלוקים חיים

ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו

כתוב בספרים, שכשהאדם מתפלל השכינה עומדת כנגדו, ואומרת אחריו כל תיבה ותיבה ממש, ובוודאי זהו רק כשמתפלל כראוי בלי מחשבות ופניות, חזו שנאמר ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו, השכינה נקראת אשה, וכשהתפלל יצחק התפלל לנוכח השכינה, זרע קודש שהיתה מתפללה כל תיבה עמו.

זרע קודש

ויקרא שמו עשיו וגו'

יש להבין זה השינוי שאצל עשיו נאמר ויקראו ואצל יעקב נאמר ויקרא שמו יעקב לשון יחד וכו' ויש לומר שעשיו הוא שוא ושקר הוא שמרמז הפסוק ויקראו לשון המשכה ואסיפה היינו שרוב המון נמשכים אחר השקר והשוא אבל אצל יעקב שהוא מדת אמת על דרך תתן אמת ליעקב (מיכה ז, כ) כתב ויקרא לשון יחד והיינו מחמת שזה המעט מן המעט והוא אחד בעיר שמקרב עצמו אל האמת

דגל מחנה אפרים

ויאמר יעקב מכרה כיום את בכורתך לי

יש לתמוה האיך ומדוע לא חס יעקב אבינו על עשיו אחיו, מבלי ליתן לו את אוכלו עד שימכור לו את בכורתו ולהא לפי דבריו הוא הולך למות. וי"ל ע"פ דברי הרמב"ם (הל' ע"ז) שאסור ליתן מתנה לגוי אפילו בשכר, והנותן עובר משום "לא תחנם" אמנם אם חושש לשנאתו, אזי מותר אך גם זה לא תותר לו אלא בשכר, לכן יעקב אבינו לא חפץ ליתן מתנה לעשיו דהיינו לחם וניזד עדשים, מכיון שלא היה מהול ונחשב לגוי, עד שיתן לו שכרו היינו הבכורה, וגם זה עשה רק משום שחשש משום איבתו של אחיו.

כ"ק אדמו"ר זי"ע ב' חוקי חיים

ותתן את המטעמים ואת הלחם וכו'

ונ"ל דהנה השי"ת ב"ה נתן כח ביד הצדיקים שבדור לדרוש התורה כרצונם לטובת ישראל, יו"ד בחינות יש בתורה, ט"נ ות"א, ותגין אותיות הם נקראים תורה שבכתב, כי הם נכתבים וטעמים ונקודות רומז על תורה שבע"פ, חפ"ה ותתן את המטעמים רומז לתורה שבע"פ ואת הלחם רומז לתורה שבכתב, ביד יעקב בנה ביד הצדיק שבדור, שידרוש התורה כרצונו לטובת בני ישראל

אור לשמים

קום נא שבה ואכלה מצדי ועשיו אמר יקום אבי ולא אמר נא בלשון תחנוני, כי היה חושב שמגיע לו מן הדין ואין צריך להתחנן, אך יעקב דרכן של צדיקים אפי' מה שבא להם מן הדין אינו מבקשים אלא מתנחם חנין כפירש"י פ' ואתחנן, ע"כ אמר קום נא לשון בקשה.

חתם סופר

הקול קול יעקב

כל כחם של ישראל הקדושים אלא בפה ואמר ב"פ קול רמז כמו שאמרו אם רואה אדם שמתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל שנאמר קוה אל ה' וכו' ככה עד אין שיעור עד שיקובל תפילתו.

האדמו"ר הזקן זי"ע בעל שומר אמונים

דברות קודש

מרוך רבינו עטר שליט"א

עומדים אנו כעת בראש חודש כסלו חודש הישועות שעשה ה' איתנו בימים ההם בזמן הזה, והביא אאמור' רבינו זי"ע בשיחת קודשו (בר"ח כסלו תשע"ג) דיש גירסא שאומרים 'ובזמן הזה דהיינו עם ו', להדגיש שה' עושה איתנו כל הזמן ניסים, וכעין זה פירשו מאמר חז"ל הקורא את המגילה למפרע לא יצא ידי חובתו דהיינו מי שקורא את המגילה ומספר את הניסים של פורים וחושב שזה רק למפרע דהיינו שהיה פעם ולא מרגיש שה' עושה איתנו ניסים בכל דור ודור, אז לא יצא ידי חובתו.

עומדים אנו בעיצומה של מגיפה עולמית, עלינו להתבונן למה עשה ה' ככה ולא לומר מקרה היא וכבר מביא בזה הרמב"ם בהלכות תענית, שאם אומר האדם מקרה היא זה הצרה, זה דרך העולם, אז חרון ה' גדול, השם ירחם.

אצלינו גם כן צריך להתבונן למה ומדוע בא עלינו כעת הצרה הזאת, וכפי שמביא אאמור' ר זי"ע שבכל דור ודור שהיה איזה צרה התבוננו למה ומדוע, וכמו שבמגילה כתוב על מה ועל מה זה ופירשו חז"ל במסכת מגילה ששאלה אסתר ממרדכי שיגיד למה בא הגזירה הזאת והגמרא אומרת שבשביל שהשתחוו לצלם ונהנו מסעודתו של אותו רשע.

ולכן עלינו להתבונן למה ומדוע ולכן נלכה נא ונראה מה כתוב בתורה בפרשת שמות שמה רבינו ראה שמכה גוי את ישראל והרג את הגוי ולמחרת ראה שדתו ואבירם רבים ביניהם אמר אכן נודע הדבר, ופירש רש"י שם שאמר משה עכשיו אני רואה למה ישראל הם משועבדים משום שיש ביניהם שנאת חינום ושהלשינו את משה שהרג את המצרי ע"ש

ולכן נראה לפי ענ"ד שכל אחד יפשפש במעשיו ויקבל עליו להזהר מלשון הרע ושנאת חינום ולהמליץ רק טוב על חבירו.

עומדים אנו כשלושים יום קודם הילולא בתרא דאבינו רועינו, וכולנו תלמידים כבנים להכין עצמינו בהגברת לימוד התורה לזכות נשמתו הטהורה.

והשם יעזור שימליץ טוב בעדינו נזכה שאבינו מלכינו יסיר המגיפה מנחלתנו, ומי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די ונזכה במהרה לביאת גוא"צ מתוך רחמים וחסדים מגולים אמן ואמן

הילולא דעדיקא

הרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב זי"ע

ל' חשון תר"ז

הרה"ק ר' הערש היה דרכו בעבודתו בגילוי לפי ראות העין שהיה עבודתו כאחד משרפי מעלה בלבת אש בשירה זמרה בקול שאגת ארי' עד שהיה נמש כל לבות השומעין, עד שפושעי ישראל בשמעם תפלתו הקדושה ונועם זמירותיו בעל כרחם שבו בתשובה לבוראם.

והיה מפליא פלאות בכל מיני רפואות, וכל מיני ישועות ברוחניות ובגשמיות, וכאשר יצא מפי כן יקום בלי השתנות כאשר ראו הכל בחוש

מנחם ציון מרביה"ז השומר אמונים זי"ע

מכצרי התורה והחסד
קראלי
ע"ש רבוה"ק זי"ע - בנשיאות מרוך רבינו שליט"א

בדברת מזל טוב
לאנשי שלומינו ותומכי מוסדותינו הק'

הרה"ג זלמן גרויז שליט"א מחנתי של רבינו הגה"ק זצ"ל להיכנס נכדו לעוה"מ"צ	הרה"ג מאיר ועקנין שליט"א ידב כיהמ"ד "לב יצחק" להולדת הבן
הרה"ק משה יצחק לבל הי"ד להיכנס בנו לעוה"מ"צ	החתן מנחם דוד ניילנגר הי"ד לנישואיו בשעטומ"צ

הידר שידור רוב נחת ותענוג דקדושה ממנו מכל יוצ"ח
קול קראלי - 074-7962278

וגם אמר אברהם הוליד את יצחק ויצחק שהוא גבורה ואין יתכן זאת נמצאים למדים שגם יצחק היה בו מידת החסד זה בא מצד שאברהם הולידו, ולכן היה ליצחק גם כן מידתו של אברהם אביו שהוא חסד זה כלל גדול בעבודת השי"ת כי כל אדם צריך שיהיה בו ב' מידות האלה מצד אחד חסד אבל גם שיהיה לו מידת הגבורה, וצריך להתנהג בב' האופנים לפעמים במידת החסד ולפעמים במידת הגבורה ולזה בא יעקב שהוא מידת תפארת ממוצע בין חסד לגבורה שנקרא תפארת האלו, וביותר צריכין להתדבק לצדיקי האמת לידע איך להתנהג במידות האלו וכולי האי ואולי וגם להתפלק להקב"ה שידע מתי עליו להתנהג כך או כך וצריכין הרבה סייעתא דשמיא.

והנה ידוע שיש ספר מיוחד על המידות הנקרא "תומר דבורה" להרה"ק הרמ"ק מגדולי חכמי הקבלה ועל זה הספר כתב השל"ה הק' "שכל מי שרגיל בספר הזה ואומר אותו בכל שבוע או בכל חודש מובטח לו שהוא בן העולם הבא ואשרי לו וטוב לו מי שמרגיל עצמו בו" וכן מקובל מהרה"ק הדברי חיים זי"ע דהלומד בספר הזה אינו נפגע ח"ו ממחלה הידועה רח"ל.

והנה השבת הזה שבת מברכים של חודש כסלו חודש הניסים שבו נעשו נס חנוכה ע"י הכהונים הק' משרתי השם, והעת מעורר הנס ועלינו להתחזק בכל הענינים שקיבלנו עלינו בימים הנוראים כי ידע מש"כ הספרים הק' **שבחוכה וביותר בזאת חנוכה הוא גמר החתימה טובה לשנה טובה בכל הענינים בגשמיות וברוחניות** ויתן ה' שנוכל לעמוד בכל הענינים עד שנזכה להגאולה השלימה ע"י משיח צדקינו במהרה בימינו אמן ברחמים ובחסדים מגולים אכ"ר.

ביאורי הפרשה

כיצד הפסיד עשוי כתוצאה מכיבוד אב

בפרשתנו פרשת תולדות כתוב, וילך עשו השדה לצוד ציד להביא. (בראשית כ"ז, ה')

והקשו בספר מרפסין איגרי בפרשתנו, ח"ל: כיצד הפסיד עשו את הברכות כתוצאה מהתעסקותו במצות כיבוד אב, הלא במסכת פסחים (ח' ע"ב) שנינו: "שלוחי מצוה אינם ניזוקין, לא בהליכתן ולא בחזירתן", ? עכ"ל.

א) תירצו שם בשם הרב א. י. קנובליך שליט"א, והרב משה חיון שליט"א, ח"ל: יתכן שלוחי מצוה אינם ניזוקים לא בהליכתם ולא בחזרתם, רק מתקלות ונזקים שנגרמים להם כתוצאה מהדרך, ועל אירועים אלו יש להם הבטחה שלא יאונה להם כל רע, ויגיעו למחא חפצם בשלום. אבל אין בכח שליח המצוה למנוע ממנו נזקים ותקלות שבאים עליו שלא מחמת הדרך. עכ"ל. [עיין עוד במהרש"א במסכת שבת דף קי"ח ע"ב, בחידושי אגודת, בד"ה ממתים בדרך מצוה, ע"ש, זה סיעתא לתירוץ זה, ודו"ק]

ב) עוד תירצו שם בשם הרב ישראל מנחם קליין שליט"א, ח"ל: אף אם נאמר שזכות המצוה שעושה השליח בשליחותו, מונעת ממנו את כל הנזקים - גם כאלו שאינם נגרמים מחמת טורח הדרך, בכל זאת לקיחת הברכות אין זה נזק, אלא מניעת רווח. ולא הובטחו שלוחי המצוה שבזכות המצוה לא ימנעו מהם רווחים. עכ"ל.

ג) עוד תירצו שם בשם הרב י. נ. לוי שליט"א, והרב ח. צ. פרבשטיין שליט"א, ח"ל: אכן, אילו עשו היה מקיים את המצוה כהלכתה כפי שצוהו אביו, לא היה נזוק ומפסיד את הברכות, שהרי שלוחי מצוה אינם ניזוקים לא בהליכתם ולא בחזרתם.

אלא שעל פי המבואר ב"ינתן בן עזיאל" ובמדרש, עשו לא הצליח לצוד עבור אביו, וגם כשהצליח בא השטן ולקח את צידו שני פעמים, עד שכעס עשו ונטל שני כלבים ונתנם לאביו. נמצא שלא רק שלא קיים את מצות אביו, אלא אף עסק בעבירה של נבלות וטרפות וחיה טמאה, ודאי שאין לו שום זכות שתגן עליו מפני הפסד הברכות. עכ"ל.

ד) ולענ"ד י"ל בס"ד שלוחי מצוה אינם ניזוקים, הם אלו שעוסקים רק במצוה, ואין במעשיהם או במחשבתם כוונת עבירה. אבל עשו שמחשבתו היתה גם לעבירה, וכמבואר בדברי רש"י כאן שעשו חשב שאם לא ימצא ציד להביא ממנו לאביו, יפשוט ידו בגזל ויתן לאביו מן הגזל, הרי שמצוהו באה בעבירה, ומצוות שבאות בעבירה, אינם יכולות להגן על העושה מפני נזק רע. ולכן הוא הפסיד את הברכות על אף היותו עוסק גם במצוה. והבן.

מאת הרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א מרביני אנט

מזל טוב וגדיא יאה

לאיש חי ורב פעלים לתורה וחסידות דולה ומשקה מתורת רבוה"ק

הרה"ג רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

תלמיד רביה"ק זי"ע ויבלט"א ומו"צ בקהילתנו הק'

לרגל אירוסיו בנו הבה"ח נחמן חיים הי"ו עב"ג בשעטומ"צ

יה"ר שיבנו בית נאמן וירווה רוב נחת ותענוג דקדושה ממנו מכל יוצ"ח

לשבת "הלכה למשה" קראלי מערכת "אמונת חיים"